

Lösningsförslag: Tentamen - Försäkringsredovisning (MT7035), 18 augusti 2021

Uppgift 1

<u>BR ing.</u>			
Likvida medel	45	Bundet eget kapital	3
Varulager	44	Fritt eget kapital	60
Kortfristiga fordringar	0	Kortfristiga skulder	12
		Långfristiga skulder	14
Summa tillg.	89	Summa eget kap. & skuld.	89
<u>RR</u>			
Personalkostnader	7	Försäljning	40
Övriga kostnader	12		
Handelsvaror	30		
Finansiella kostnader	1		
Resultat	-10		
	40		40
<u>BR utg.</u>			
Likvida medel	25	Bundet eget kapital	3
Varulager	14	Fritt eget kapital	72
Kortfristiga fordringar	42	Kortfristiga skulder	2
		Långfristiga skulder	4
Summa tillg.	81	Summa eget kap. & skuld.	81

<u>Kassaflödesanalys</u>	
Rörelsen in	20
Rörelsen ut	30
Kassaflöde från rörelse	-10
Investering in	0
Investering ut	0
Kassaflöde från investering	0
Finansiering in	0
Finansiering ut	10
Kassaflöde från finansiering	-10
Förändring likvida medel	-20

Uppgift 2 (max 20 poäng)

Livförsäkring (AD)

En försäkringstagare tecknar ett premiebestämt traditionellt pensionsförsäkringsavtal hos ett ömsesidigt verkande försäkringsföretag i Sverige. Vilka poster i företagets balansräkning, resultaträkning eller rapport över förändringar i eget kapital påverkas av följande händelser?

Använd den lagstadgade uppställningsformen för balans- och resultaträkningen. Ange, utöver respektive postens namn, den i uppställningsformen angivna numreringen på åtminstone nivå två (exempelvis "B.I" eller "HH.II"). Använd ett lämpligt namn för eventuella poster i rapporten över förändringar i eget kapital.

a. (2)

Den första engångspremien betalas in på företagets bankkonto vid teckningsdagen. (Notera att beräkningen av försäkringstekniska avsättningar sker senare.)

Balansräkningen

G.II Andra tillgångar / Kassa och bank

Resultaträkningen

II.1 Premieinkomst

b. (2)

Företaget betalar en engångsprovision till mäklaren från företagets bankkonto vid teckningsdagen. Beloppet aktiveras direkt som förutbetalda anskaffningskostnader i redovisningen.

Balansräkningen

G.II Andra tillgångar / Kassa och bank

H.II Förutbetalda anskaffningskostnader

c. (2)

Bolagets aktuarie räknar om den första engångspremien till ett garanterat pensionsbelopp med hjälp av en aktuariell tabell (premiebasis) vid teckningsdagen.

Händelsen påverkar inte direkt poster i balansräkningen, resultaträkningen eller rapport över förändringar i eget kapital.

d. (2)

Bolagets aktuarie ökar avtalets försäkringskapital vid teckningsdagen med ett belopp lika med den första engångspremien.

Händelsen påverkar inte poster i balansräkningen, resultaträkningen eller rapport över förändringar i eget kapital. För ömsesidigt verkande bolag syns försäkringskapitalet inte i balans- eller resultaträkningen.

e. (2)

Vid nästkommande bokslutsdatum efter ovan beskrivna händelser beräknar bolagets aktuarie försäkringstekniska avsättningar.

Balansräkningen

DD.2 Försäkringstekniska avsättningar / Livförsäkringsavsättning
Resultaträkningen

II.6 Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

f. (2)

Vid samma bokslutsdatum beräknar bolagets aktuarie avskrivningen av de förutbetalda anskaffningskostnaderna för perioden från avtalets tecknandet fram tills bokslutsdatumet.

Balansräkningen

H.II Förutbetalda anskaffningskostnader

Resultaträkningen

II.8 Driftskostnader

g. (2)

Bolagets aktuarie utvecklar försäkringskapitalet genom allokering av återbäringsränta för perioden från avtalets tecknandet fram tills bokslutsdatumet.

Händelsen påverkar inte poster i balansräkningen, resultaträkningen eller rapport över förändringar i eget kapital. För ömsesidigt verkande bolag syns försäkringskapitalet inte i balans- eller resultaträkningen.

h. (4)

Efter ett antal år inträffar pensionsåldern och bolagets aktuarie beräknar, utifrån dåvarande storlek av försäkringskapitalet, ett pensionsbelopp med hjälp av en aktuariell tabell (prognosbasis). Beloppet är större än de fram tills dess ackumulerade garanterade pensionsbeloppen från tidigare engångspremier i serie. Den första pensionsutbetalningen, som därmed utgörs av ett garanterat belopp plus tilldelad återbäring, sker samma dag från företagets bankkonto. Ange vilka poster som påverkas, separat för det garanterade beloppet och tilldelad återbäring. (Notera att beräkningen av försäkringstekniska avsättningar sker senare.)

Balansräkningen

G.II Andra tillgångar / Kassa och bank

Resultaträkningen

II.5 Försäkringsersättningar

Rapport över förändringar i eget kapital

Tilldelad återbäring

i. (2)

Vid nästkommande bokslutsdatum efter utbetalning av pensionsbeloppet beräknar bolagets aktuarie försäkringstekniska avsättningar.

Balansräkningen

DD.2 Försäkringstekniska avsättningar / Livförsäkringsavsättning

Resultaträkningen

II.6 Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

Uppgift 3 (max 20 poäng)

Livförsäkring (AD)

Ett försäkringsbolag Tradliv AB är moderföretag till ett försäkringsbolag Fondliv AB. Moderföretaget äger 100% av dotterbolagets aktier. Samtliga bolag är vinstutdelande aktiebolag.

Tradliv AB har följande balansräkning för juridisk person:

Tradliv AB	
Balansräkning (juridisk person)	
TILLGÅNGAR (SEKm)	
C.I Placeringstillgångar - Byggnader och mark	6 000
C.II Placeringstillgångar - Placeringar i koncernföretag (Fondliv AB)	11 000
C.III.1 Placeringstillgångar - Aktier och andelar	14 800
C.III.2 Placeringstillgångar - Obligationer	18 700
E Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	4 500
F Fordringar	3 200
G Andra tillgångar	1 300
H Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	500
Summa tillgångar	60 000
SKULDER (SEKm)	
AA Eget kapital	14 000
BB Obeskattade reserver	2 300
DD Försäkringstekniska avsättningar	34 800
EE.I Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk - Villkorad återbäring	8 000
HH Skulder	800
II Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	100
Summa skulder	60 000

Fondliv AB har följande balansräkning för juridisk person:

Fondliv AB	
Balansräkning (juridisk person)	
TILLGÅNGAR (SEKm)	
C.I Placeringstillgångar - Byggnader och mark	3 100
C.III.1 Placeringstillgångar - Aktier och andelar	2 300
C.III.2 Placeringstillgångar - Obligationer	4 000
D Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	28 000
E Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	500
F Fordringar	1 100
G Andra tillgångar	900
H Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	100
Summa tillgångar	40 000
SKULDER (SEKm)	
AA Eget kapital	9 000
DD Försäkringstekniska avsättningar	800
EE.I Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk - Fondförsäkringsåtaganden	28 000
HH Skulder	2 000
II Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	200
Summa skulder	40 000

Du har följande ytterligare uppgifter:

- Tradliv AB köpte Fondliv AB precis dagen innan bokslutsdatumet.
- Tradliv AB har en skuld mot Fondliv AB på SEK 300m samt en fordring mot Fondliv AB på SEK 1 700m.
- Inga andra koncerninterna transaktioner finns.
- Aktier och andelar i koncernföretag redovisas i Tradliv ABs balansräkning för juridisk person enligt anskaffningsvärdet.

a. (2)

Ge en kort beskrivning i ord för vad en koncernredovisning är.

En koncernredovisning är en redovisning för en koncern (ett moderföretag och dess dotterföretag) där moderföretaget och dess dotterföretags tillgångar, skulder, eget kapital, intäkter, kostnader och kassaflöden redovisas som en enda ekonomisk enhet. (IFRS 10, Bilaga A)

b. (4)

Hur benämns redovisningsregelverket för ett försäkringsföretags redovisning för juridisk person med ett samlingsbegrepp?

En redovisning för juridisk person tas fram enligt "lagbegränsad IFRS", vilket betyder att de av EU godkända internationella redovisningsregler bör gälla, så länge de inte är i strid med bestämmelserna i svensk lag samt relaterade förordningar (FFFS 2019:23 kap 2 par 1).

Vilka valmöjligheter har ett försäkringsföretag avseende val av redovisningsregelverk för koncernredovisningen? Ange samlingsbegreppen för dessa redovisningsregelverk.

En koncernredovisning för listade företag vars aktier på balansdagen är noterade på en reglerad marknad i en EU-medlemsstat (listade företag) ska tas fram enligt av EU godkända internationella redovisningsregler ("full IFRS (EU)") (IAS-förordningen Artikel 4).

ÅRFL ger icke-listade försäkringsföretag en valmöjlighet att upprätta koncernredovisningen antingen enligt regler för "lagbegränsad koncernredovisning" eller enligt "full IFRS (EU)" (ÅRFL 7 kap 1-4 §§ och 6 §).

c. (10)

Ställ upp en konsoliderat balansräkningen för gruppen som omfattar de två försäkringsbolagen Tradliv AB och Fondliv AB enligt full IFRS. Bolagsskattesatsen är 20,6%. Inga nedskrivningsbehov föreligger avseende goodwill för Tradliv ABs köp av Fondliv AB.

Den konsoliderade balansräkningen ser ut enligt följande:

Tradliv AB	
Balansräkning (koncernredovisning)	
TILLGÅNGAR (SEKm)	
B Immateriella tillgångar - Goodwill	2 000
C.I Placeringstillgångar - Byggnader och mark	9 100
C.III.1 Placeringstillgångar - Aktier och andelar	17 100
C.III.2 Placeringstillgångar - Obligationer	22 700
D Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	28 000
E Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	5 000
F Fordringar	2 300
G Andra tillgångar	2 200
H Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	600
Summa tillgångar	89 000
SKULDER (SEKm)	
AA Eget kapital	15 826
DD Försäkringstekniska avsättningar	35 600
EE.I Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk - Villkorad återbäring	8 000
EE.I Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk - Fondförsäkringsåtaganden	28 000
FF Andra avsättningar - Uppskjuten skatteskuld	474
HH Skulder	800
II Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	300
Summa skulder	89 000

Uppskjuten skatteskuld beräknas som skattesats * värdet av de obeskattade reserverna =
 $20,6\% \cdot 2\,300 = 474$.

Goodwill beräknas som köppriset (anskaffningsvärdet) på det förvärvda bolaget minus summan av redovisade förvärvda tillgångar och skulder vid köpdatumet = $11\,000 - 9\,000 = 2\,000$.

Alla koncerninterna transaktioner elimineras: Fordringar beräknas därför som $3\,200 - 1\,700 + 1\,100 - 300 = 2\,300$, skulder beräknas som $800 - 300 + 2\,000 - 1\,700 = 800$.

d. (4)

Ta fram en förändringsanalys mellan eget kapital i Tradliv ABs balansräkning för juridisk person och eget kapital i den konsoliderade koncernredovisningen för gruppen.

Förändringsanalysen kan se ut enligt följande:

Eget kapital Tradliv (juridisk person)	14 000
Eget kapital Fondliv (juridisk person)	9 000
Anskaffningsvärde Fondliv (-)	-11 000
Goodwill	2 000
Obeskattade reserver (efter skatt)	1 826
Eget kapital (koncern)	15 826

Uppgift 4 (max 20 poäng)

Skadeförsäkring (EO)

a. 8 p

Vi börjar med att skatta slutligt antal skador per skadeår. Vi kan göra det med Chain Ladder på antalet anmälda skador baserat på alla tillgängliga faktorer. Dvs $f_1 = (148+139+145)/(139+131+137)=1,0614$, $f_2 = (150+149)/(139+145) = 1,0528$ och $f_3 = 149/149 = 1$. Det ger slutligt antal skador lika med $148 \times 1,0528 = 155,8$ för skadeår 2019 och $144 \times 1,0614 \times 1,0528 = 160,9$ för skadeår 2020. (Vi väljer att inte avrunda antal skador till heltal). För skadeår 2017 och 2018 väntas inga ytterligare efteranmälningar. För 2019 och 2020 blir antalet efteranmälningar $155,8-148 = 7,8$ respektive $160,9-144 = 16,9$. IBNYR kan nu beräknas som antalet efteranmälningar multiplicerat med den bestämda ersättningen per skada. Det ger en IBNYR lika med $7,8 \times 10 \text{ tkr} = 78,2 \text{ tkr}$ för skadeår 2019 och $16,9 \times 10 \text{ tkr} = 169,2 \text{ tkr}$ för skadeår 2020, dvs total IBNYR är 247,3 tkr. IBNER är noll. Känd reserv är noll och ingen justering med IBNER behövs då skadeutbetalning sker direkt vid skadeanmälan.

Svar: IBNYR är 247 tkr i årsbokslutet 2020. IBNER är noll.

b. 4 p

Ersättningsreserven för tidigare skadeår är i årsbokslutet 2020 enligt uppgift a) 78,2 tkr (dvs IBNYR för skadeår 2019). Utbetalt under 2020 för skadeår 2017-2019 fås genom antalet nyanmälda skador under 2020 för dessa skadeår multiplicerat med ersättningen per skada. Antalet nya skador för 2017 är $149-149 = 0$, för 2018 är det $150-139 = 11$, och för 2019 är det $148-139 = 9$. Utbetalt under 2020 för tidigare skadeår är alltså $(11+9) \times 10 \text{ tkr} = 200 \text{ tkr}$. Avvecklingsresultatet blir då $250,4-78,2-200 = -27,8 \text{ tkr}$. Dvs en förstärkning av ersättningsreserven för tidigare skadeår (alternativ beskrivning: en höjning av skadekostnaden för tidigare skadeår jämfört med uppskattningen i bokslutet i fjol).

Svar: Avvecklingsresultatet var -28 tkr i årsbokslutet.

c. 4 p

Vi bestämmer först utbetalda försäkringsersättningar (I.4.a) under kalenderår 2020. Utbetalt för skadeår 2017-2019 uppgick till 200 tkr enligt beräkning i uppgift b). För skadeår 2020 fås utbetalt som $144 \times 10 \text{ tkr} = 1\,440 \text{ tkr}$ (antal anmälda skador $\times$ ersättningen per skada). Totalt utbetalda försäkringsersättningar under 2020 är alltså $200+1\,440 = 1\,640 \text{ tkr}$. Förändring i avsättning för oreglerade skador (I.4.b) ges av Utgående ersättningsreserv – Ingående ersättningsreserv, dvs $247,3-250,2 = -3,1$. Försäkringsersättningarna (I.4.) är summan av de båda posterna, dvs $1\,640+(-3,1) = 1\,636,9 \text{ tkr}$. Alla posterna byter tecken eftersom vi ska ange resultateffekten i uppställningen.

Svar: I.4.a Utbetalda försäkringsersättningar -1 640,0 tkr, I.4.b Förändring i avsättning för oreglerade skador 3,1 tkr, I.4 Försäkringsersättningar -1 636,9 tkr.

d. 4 p

Enligt kompendiet (avsnitt 3.2.7) ges ersättningsreserven med Bornhuetter-Ferguson av $(1-1/F_1) \times P_{20} \times L_{20}$, dvs andelen ännu inte betald multiplicerat med skadekostnaden skattad med LR-metoden. Det ger ersättningsreserven för 2020: $(1-1/1,1175) \times 2\,050 \times 0,80 = 0,105 \times 1\,640 = 172,4$ tkr.

Svar: Ersättningsreserven för skadeår 2020 är med Bornhuetter-Fergusons metod 172,4 tkr.

Uppgift 5 (max 20 poäng) Skadeförsäkring (EO)

Vi följer nedan Palmgrens uppställningar på sid 69-70 och 81-82, men här med förkortade namn på posterna.

a. 4 p

Eftersom avtalsperioden börjar 1 januari och betalningen förfaller första bankdagen så genererar avtalet ingen premiereserv. Posten DD.3 Oreglerade skador ökar med $155-100 = 55$ tkr och därmed även DD som avser FTA.

b. 4 p

Premien tillgodoräknas som helhet under 2020, dvs I.1 Premieintäkter ökar med 40 tkr och hela det beloppet kommer från I.1.a.

Det blir inga utbetalda försäkringsersättningar här, eftersom dessa ligger under självbehållet 100 tkr. Hansan Re måste dock sätta av $155-100=55$ tkr i ersättningsreserv. Alltså ökar I.4 Försäkringsersättningar med 55 tkr genom posten I.4.b som ökar lika mycket.

c. 4 p

Premiereserven är i genomsnitt över året 100 tkr. Ersättningsreserven f.e.r. har varit 35 tkr under hela året. Då har vi i genomsnitt 135 tkr som förräntats under året. Dvs $135 \times 5\% = 6,75$. Svar: 6,75 tkr.

d. 7 p

I.1.a Premieinkomst	200
I.1.b Premier för avgiven ÅF	-40
I.1.c Förändring i avsättning	0
<u>I.1.d ÅF andel av den</u>	<u>0</u>
I.1 Premieintäkt f.e.r.	160
I.4.a Utbetalt f.e.r.	-65 (ingen ÅF Andel)
I.4.b.aa Δ ersättningsreserv	-90
I.4.b.bb ÅF andel av den	+55
<u>I.4.b Δ ersättningsreserv f.e.r.</u>	<u>-35</u>
I.4 Försäkringsersättningar	-100

Detta ger

I.1 Premieintäkt f.e.r.	160
I.2 Kalkylränta	7
I.4 Försäkringsersättningar	-100

I.7 Driftskostnader	-30
I.10 Tekniskt resultat	37 tkr

e. 1 p

Nej, den är icke-proportionell.